

DANTZA GOI MAILAKO ARTE IRAKASKUNTZETAKO GRADU TITULUA
KOREOGRAFIA ETA INTERPRETAZIOA
TÍTULO DE GRADO EN ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS SUPERIORES DE DANZA
COREOGRAFÍA E INTERPRETACIÓN
IRAKASKUNTZA GIDA / GUÍA DOCENTE
2026-2027
TALDEEN ETA ERAKUNDEEN PSIKOLOGIA/PSICOLOGÍA DE LOS GRUPOS Y
DE LAS ORGANIZACIONES

1. Identifikatzaileak

MATERIA: taldeen eta erakundeen psikologia

KREDITUAK: 2 ECTS

IRAKASGAI-MOTA: derrigorrezkoa

MAILA: 2

ORDU KOPURUA GUZTIRA: 60

ORDU PRESENTZIALAK: 36

ORDU OSAGARRIAK: 24

IRAKASGAIA EMATEKO ALDIA: Bigarren Sei hilabetea

IRAKASKUNTZA HIZKUNTZAK: Euskara / Gaztelania

2. Irakasleak

Izena eta abizenak	Helbide elektronikoa
Beñat Urrutia Pujana	burrutia@dantzerti.eus

3. Irakasgaiaren deskribapena

(EHAAREN arabera, 22/2016 DEKRETUA, otsailaren 16koa, zeinen bidez ezartzen baitira koreografia eta interpretazioa espezialitateko dantzako goi-mailako arte irakaskuntzak eta Euskal Autonomia Erkidegorako ikasketa-plana).

Taldeen eta erakundeen psikologiaren sarrerako ikasgaiak: talde-lana, lidergoaren garapena, harreman pertsonalak. Giza baliabideen kudeaketarako eta gaitasun pertsonaletarako tresnak: arazoak konpontzeko gaitasuna, kritika eta autokritika egiteko gaitasuna, erabakiak hartzea,

trebetasun eta gizarte-gaitasunak, konpromiso etikoa. Pertsonalitatearen garapen soziala.
Autoestimua eta autokontzeptua.

4. Konpetentziak

Graduko Konpetentzia Orokorrak	
G 5	Pertsonak gidatzeko gaitasuna izatea, haien sorkuntza-, prestakuntza- edo interpretazio-prozesuan, behar diren ezagutzak, baliabideak eta esperientziak izanik
G7	Gai izatea testuinguru kultural ezberdinetan, dantzaren garapen eta eboluzio historikoa, soziala eta artistikoa aztertu eta baloratzeko
G10	Gai izatea dantzari buruzko diskurtso propioa, ahozkoa, idatzizkoa edo bisuala landu, justifikatu eta azaltzeko, eta hainbat eremutan jakinaraztea: profesionalak, artistikoak, amateurak, horiek gai artistikoetan edo dantza-gaietan espezializatuak izan zein ez
G 11	Oinarrizko teknikak eta metodologiak ezagutzea, lehenengo ikerketa-jarduerak garatzeko
G14	Sorkuntza artistikoaren eta eszenikoaren azterketa kritikoa eta metodologikoa eta judizio estetikoa ahalbidetzen duten ezagutza teorikoak izatea eta bateratzea
Espeziaitete Berariazko Konpetentziak	
ECI1	Gai izatea diskurtso propioa garatzeko sorkuntza koreografikoaren edo interpretazioaren bidez
ECI 4	Norbanakoaren berariazko ezaugarriak ulertzeko gaitasuna garatzea, haren interpretazioa eta sorkuntza-lana optimizatu ahal izateko
ECI12	Prozesu eta proiektu artistikoak diseinatu, antolatu, planifikatu, egin eta ebaluatzen jakitea. Prozesu edo proiektu artistikoak zuzendu, kudeatu eta ekoiztea

Zeharkako Konpetentziak	
T1	Lana era eraginkorrean eta motibatzailean antolatu eta planifikatzea
T2	Informazio esanguratsua behar bezala bildu, aztertu, laburbildu eta kudeatzea
T3	Arazoak konpontzea, eta egiten den lanaren helburuei erantzuteko erabakiak hartzea
T6	Norbere jarduera profesionalaren eta interpersonaren autokritika egitea
T7	Komunikazio-gaitasunak eta kritika eraikitzailea erabiltzea talde-lanean
T8	Ideiak eta argudioak era arrazoituan eta kritikoan garatzea.
T9	Egoki txertatzea diziplina anitzeko taldeetan eta testuinguru kulturaletan
T13	Bikaintasuna eta kalitatea bilatzea jardun profesionalean
T14	Ikerketako metodologia menderatzea proiektu, ideia eta soluzio bideragarriak sortzean
T15	Era autonomoan lan egitea, eta ekimenaren garrantzia eta espirtu ekintzailea baloratzea jardun profesionalean
T17	Bere lan-jardunarekin, kultura bezalako ondarearen garrantziaz, horrek hainbat esparrutan duen eraginaz eta balio esanguratsuak sortzeko duen gaitasunaz sensibilizatzen laguntzea gizarteari
Ikasgaiaren Berriazko Konpetentziak	
EA1	Sorkuntza, kudeaketa eta talde-dinamiken zuzendaritzaren oinarri teorikoak ezagutzea, derrigorrezko irakurketen bidez, pertsonak beren sormen-, prestakuntza- eta/edo interpretazio-prozesuan gidatzen ikasteko eta taldeko praktika eszenikoak modu egokian gauzatzeko

EA2	Talde-laneko trebetasunak (lankidetzat, erabaki-hartzea, gatazken konponketa, etab.) entrenatzea eta planifikatzea, dantza-ekosistemaren baitan plan artistiko bat diseinatzen den bitartean
EA3	Prozesu eta/edo proiektu artistikoak garatzea komunitate historiko edo garaikidearentzat, horien egokitasuna, garrantzia eta erabilgarritasuna zehazteko testuinguru sozio-hezitzaile jakin batean
EA4	Prozesu eta/edo proiektu artistikoak ebaluatzea, talde-dinamiken kudeaketa eta zuzendaritza dimentsio sozialaren analisia barne hartuta, autokritika pertsonala, taldekakoa eta profesionala egiteko gai izateko

5. Edukiak

I. Blokea

Dantza elementu isolatu gisa definitu beharrean, sare baten baitan nola funtzionatzen duen aztertuko da: dantzaren ekosistema. Dantzaren izaera immaterialak inguruan hainbat eragile ezberdinen lankidetzat eskatzen du. Sare horren parte diren eragile bakoitzaren lana definituko da, eta horrek sortzen dituen taldeak eta harremanak aztertuko dira. Egitura eta esleitutako rolen kontzeptua landuko da, eta horren bidez talde-lana, lidergoa eta eragileen arteko harremanak sakonduko dira.

1. Gaia. Rolak eta eragileen funtzioa taldearen psikologian. Helburua taldearen ardatz gisa.
2. Gaia. Taldearen psikologiaren ikuspegitik kultura. Fenomeno naturalen pertsonifikazioa taldearekin duten interakzioa zehazteko. Informazio-entropiaren fenomenoak taldeak eratzearen prozesuan.
3. Gaia. Taldearen sorrera eta entitatibitatea dantza-estilo desberdinetan aplikatuta. Lidergo mota ezberdinak.

II. Blokea.

Dantzaren ekosistemen (edo taldeen) barruan talde-lana gauzatzeko estrategiak eta neurriak landuko dira.

Dantza-ekosistema ezberdinen eraikuntza historikoa egingo da, eragile eta rolen bilakaeran sakonduz. Horrela, aztertuko da zergatik kolapsatzen edo ez duten iraunten dantza-ekosistemek. Zer gertatzen da rol edo eragile bat desagertzen edo eraldatzen denean?

Lankidetza, kritika, zentzuzko erabaki-hartze eta arazoen ebazpenerako estrategiak jorratuko dira, dantza-ekosistemek historian zehar sortu dituzten arazoei erantzunez.

1. Gaia. Taldeen eta gizartearen kolapsoa. Kulturaren rola.
2. Gaia. Abangoardietako talde eta mugimendu artistiko ezberdinak.
3. Gaia. Mugimendu artistikoen bilakaera.

III. Blokea.

Autoerreferentziaren kontzeptuaren bidez, autoestimua eta auto-kontzeptua definituko dira, baita arrakasta ulertzeko modu ezberdinak ere. Hori lotuta dago talde bakoitzak helburuak lortzeko eta definitzeko moduekin.

Dantzaren sistemetan tolerantziaren eta boterearen paradoxa aurkeztuko da.

1. Gaia. Lidergoa eta gatazken ebazpena taldeetan.
2. Gaia. Autokontzientzia eta entitatibitatea taldeetan.

6. Metodologia eta lanerako plama

Klaseetan autore ezberdinek planteatutako gaiak eta ideiak aurkeztuko dira. Klaseen dinamika gai eta kontzeptu horiei buruzko hausnarketa eta eztabaidetan oinarrituko da. Saio bakoitzaren amaieran galdeketa bat proposatuko da, hausnarketa idatziz bideratzeko. Horrez gain, artikulua eta liburuetakoko atal batzuk bidaliko dira, ideia batzuk sakontzeko eta klasean lantzeko aukerarik ez dagoen beste erreferente batzuk izateko. Saio bakoitzaren ondoren mapa kontzeptual bat egingo da, edukiak biribiltzeko eta apunte argiak izateko.

I. Blokea.

1. Idatzizko hausnarketak klasean, aipatutako ideia nagusien inguruko galdera sorta baten bidez.
2. Dantza-ekosistema baten mapa egingo da eskualde batean. Helburua eragile desberdinak identifikatzea eta bakoitzaren rola zehaztea izango da.

II. Blokea.

1. Idatzizko hausnarketak klasean, aipatutako ideia nagusien inguruko galdera sorta baten bidez.
2. Abangoardia artistiko ezberdinak aztertuko dira, eta talde-egitura mota zer-nolakoa sortzen den ondorioztatuko da.

III. Blokea.

1. Idatzizko hausnarketak klasean, aipatutako ideia nagusien inguruko galdera sorta baten bidez.
2. Hausnarketa-lan bat egingo da lidergoa, entitatibitatea eta gatazken ebazpena mugimendu artistiko berriak sortzeko mekanismo gisa aztertuz.

Ikaslearen lanaren denbora planifikazioa

Eskola presentzialak	22 ordu
Banakako tutoretzak	2 ordu
Lanen prestaketa	34 ordu
Klaseak egiteko idazkien prestaketa	2 ordu
Guztira	60 ordu

7. Ebaluazioa

Ebaluazio irizpideak eta adierazleak		
Kpt.	Irizpidea	Adierazlea
EA1	1. Dantzan taldeak sortzeko, kudeatzeko eta zuzentzeko oinarri teorikoak ezagutzea	1.1 Dantza-ekosistemako eragile ezberdinak zerrendatzeko gai da
G7		1.2 Rol bakoitzak duen inpaktuaz hausnartzen du
G10		
G11		1.3 Talde-sorkuntzari buruzko oinarri teorikoak bere diskurtsoan txertatzen ditu
ECI1		
ECI12		1.4 Dantza-sareko eragileak elkarren artean lotzeko gai da, nola komunikatzen diren eta zer botere-harreman duten zehaztuz
T5		
T6		

T7		
T15		
T14		
EA2	1. Talde-eredu ezberdinen inguruko azterketa eta gogoeta kritikoa egiteko gaitasuna	1.1 Eduki teorikoak dantza-ekosistemen eta mugimendu artistikoen adibide historiko eta garaikideekin lotzen ditu
G14		
G11		1.2 Talde-dinamikei, lankidetzatza-prozesuei eta kolapso edo eraldaketa-kausari buruzko hausnarketa originalak planteatzen ditu
ECI1		
ECI4		
T1		1.3 Argitasunez komunikatzen da
T6		
T14		
T8		
EA3	1. Gaur egungo edo historiako komunitatearentzat prozesu eta/edo proiektu artistikoak garatzea	1.1 Dantza-ekosistema batean rol baten eta bere komunitate hurbilenaren arteko harremana identifikatzen du.
G11		
G7		1.2 Dantza-ekosistemen mapa kontzeptualak eta eskema argiak lantzen ditu.
G5		
ECI		
ECI1		1.3 Dantza-ekosistemaren inguruan sortzen den komunitatean eragina duten proiektuak garatzen ditu
T1		

T3		1.4 Lidergo, lankidetza eta gatazken konponbiderako estrategia bideragarriak proposatzen ditu.
T6		
T15		
T13		
EA4	1. Prozesu eta/edo proiektu artistikoak ebaluatzea	1.1 Talde kulturalen kolapso-eredu ezberdinak ezagutzen ditu
G10		
G 5		1.2 Dantza-ekosistema hegemoniko batean talde ezberdinek duten inpaktuaz eta bideragarritasunaz hausnartzeko gai da
G 7		
T 1		
T 5		
T 3		
T 7		
T15		
ECI 12		
ECI 4		

8. Ikaskuntzaren kalifikazioa

Ebaluazioa jarraitua izango da, eta ikaslearen behaketa sistematikoaren bidez gauzatuko da: arreta, gelan egindako lana, jarduerak eta parte-hartzea kontuan hartuz. Ebaluazio jarraitu hori baldintzatua egongo da irakasgaiaren irakaskuntza-aldian aurreikusitako aurrez aurreko eskola-saioen gutxienez %80ko asistentzia betetzera. Irakasgaiaren helburuen betetzea puntuatu egingo da, irakasgaiaren gaitasunekin lotuta, aurrez aipatutako adierazleen arabera eta behean zehaztutako tresnen bidez.

Ikasleak bloke guztiak eta kalifikazio-tresnen bidez neurtzen diren elementu guztiak gaindituta eduki behar ditu, ebaluazio jarraituaren batez bestekoa egin ahal izateko.

Ebaluazio-tresnak
Asistentzia
Ikaslearen lanaren kalitatearen eta klaseetan izandako parte-hartzearen behaketa sistematikoa
Egindako hausnarketa-idazlanen balorazioa
Dantza-estilo baten inguruko mapa kontzeptualaren balorazioa
Idatzizko eztabaidaren balorazioa
Lege baten eraginari buruzko hausnarketa-idazlanaren balorazioa
Klaseetan eskatutako irakurketen analisirako gaitasunaren balorazioa eztabaidetan

Ebaluazio jarraituaren Ebaluazio-tresnen haztatzea eta programazioa			
Tresna	Blokea	Haztapena	Gauzatzeko edo entregatzeko aldia
Asistentzia	1, 2,3	%5	Urtarrila–Maiatza
Ikaslearen lanaren kalitatearen eta klaseetan izandako parte-hartzearen behaketa sistematikoa	1, 2, 3	%5	Urtarrila–Maiatza

Klaseko kontzeptuei buruz egindako hausnarketa-idazlanen balorazioa	1,2,3	%25	Urtarrila–Maiatza
Mapa kontzeptualaren balorazioa	1	%25	Otsaila
Abangoardia ezberdinek erantzen dituzten taldeen lanaren balorazioa.	2	%20	Martzoa
Gatazkaren ebazpenari buruzko hausnarketa-lanaren balorazioa, sormen estetikoaren oinarri gisa.	3	%15	Apirila
Eskatutako testuen analisirako gaitasunaren balorazioa	1,2,3	%5	Urtarrila-Maiatza
Guztira	1,2,3	%100	

* Ebaluazio jarria galdu edo uko eginez gero hurrengo taulan ageri da ebaluazio tresna eta haztatzea.

Ohiko (ez jarraia) eta ez ohiko deialdiaren ebaluazio-tresnen haztatzea eta programazioa			
Tresna	Blokea	Hatapena	Gauzatzeko edo entregatzeko aldia
Klasean irakurritako testuen inguruko hausnarketa-azterketa	1,2,3	%90	Ekaina
Eskuliburuko gai baten ahozko aurkezpena	1,2,3	%10	Ekaina
Guztira	1,2,3	%100	

9. Ebaluazioaren jarraia eta deialdiak

Aurrez aurreko eskola-orduetan %20ko hutsaldi justifikatu gabekoak edo %30eko hutsaldi justifikatuak gainditzen direnean, ikasleak ebaluazio jarraitua galduko du. Ebaluazio jarraituaren galera, irakasgaia ematearen edozein unetan gertatzen bada ere, ekarriko du irakasgai honetan programatutako ondorengo lanak ez onartzea, ez zuzentzea, ez itzultzea eta ez ponderatzea.

Plagioa atzemanaz gero, ikasleak ebaluazio jarraitua galduko du, irakasgaia ematearen edozein unetan gertatzen bada ere, eta horrek ere ekarriko du irakasgai honetan programatutako ondorengo lanak ez onartzea, ez zuzentzea, ez itzultzea eta ez ponderatzea. Hala ere, ikasleak eskubidea izango du deialdi arruntean azterketara aurkezteko.

Ortografia-akatsak launaka zenbatuko dira: lau akatseko bloke bakoitzak puntu bat kenduko du hamarretik, gehienez bi puntu kendu arte.

Era berean, ebaluazio jarraitua eskola-saiotara behin eta berriz ez joateagatik galdu duten ikasleentzat proba espezifiko bat prestatuko da, ikasgaiko eduki osoa menperatzen dutela erakusteko. Proba hori irakasgaiaren deialdi arruntean egingo da, eta idatzizko azterketa izango da, klasean landutako autoreen testu eta kontzeptuen inguruan. Azterketa hausnarketa moduan planteatuko da: ikasleak testuak identifikatu eta aztertu beharko ditu, klasean egiten den bezala, eta planteatutako galderari erantzun testuak hausnarketa batekin uztartuz.

Ebaluazio jarraituan eskatutako lanetako bat gainditu ez duen ikasleak, batez bestekoa gaindituta badu, aukera izango du lan hori hobetzeko irakasgaiaren deialdi berezian. Epea gaindituta aurkeztutako lanak onartuko dira, gehienez 2 eguneko atzerapenarekin; hortik aurrera ez dira onartuko. Kasu horretan, gehieneko puntuazioa 6/10 izango da.

Deialdi arruntaren ondoren, ikasleren batek azterketa hori gainditzen ez badu, deialdi berezia egingo da, irakasgaia berreskuratzeko aukera emanez. Bigarren proba hori idatzizko azterketa izango da, deialdi arruntaren ereduari jarraituz.

Ebaluazio jarraitua suspenditzen duen ikasleak ez du eskubiderik izango deialdi arruntean azterketara aurkezteko, eta zuzenean deialdi berezian aztertu beharko da.

-Ohiko deialdia:

Irakasgaiaren gaitasun guztien %100 ebaluatuko da. Ebaluazioa jarraia eginez gero material horren bidez ebaluatuko da.

-Ez ohiko deialdia:

Irakasgaiaren gaitasun guztien %100 ebaluatuko da. Deialdi arruntean “suspensta”, “ez aurkeztua” edo “deialdiari uko” kalifikazioa jaso duten ikasleek eskubidea izango dute deialdi

berezian ebaluatuak izateko.

Deialdi berezia, bai urtarrean amaitzen diren irakasgaietan, bai maiatzean amaitzen direnetan, ekainean egingo da, egutegi akademikoan horretarako gordetako egunetan.

Adimen artifizialeko tresnak lan baten edukiak osorik edo partzialki sortzeko erabiltzea plagiotzat hartuko da, eta lan horretan 0ko kalifikazioa ekarriko du.

10. Bibliografia, baliabideak eta ikasmaterialak

10.1. Eskuliburu didaktikoa:

Urrutia, B. (2025). *Dantzaren gramatikaren inguruko oharrrak. Arte eszenikoen ikerketa, ekosistema eta egitura pedagogikoen eskuliburua*. Enbata.

10.2. Baliabideak

Barba, E., & Savarese, N. (2012). *El arte secreto del actor: Diccionario de antropología teatral*. Artezblai.

Benjamin, W. (2018). *Iluminaciones*. Taurus.

Berger, J. (2019). *Mirar*. Gustavo Gili.

Blanco, A. (2004). *Psicología de los grupos*. Pearson.

Coelho, T. (2018). *Diccionario crítico de política cultural: Cultura e imaginario*. Gedisa.

Danto, A. C. (2015). *Después del fin del arte: El arte contemporáneo y el linde de la historia*. Paidós.

Debord, G. (2002). *La sociedad del espectáculo*. Pre-Textos.

Diamond, J. (2015a). *Colapso: Por qué unas sociedades perduran y otras desaparecen*. Debolsillo.

Diamond, J. (2015b). *El mundo hasta ayer: ¿Qué podemos aprender de las sociedades tradicionales?* Debolsillo.

Eco, U. (2000). *Tratado de semiótica general*. Lumen.

Eco, U. (2002). *Historia de la belleza*. Debolsillo.

Foucault, M. (2002). *Arqueología del saber*. Siglo XXI Editores.

Foucault, M. (2015). *Historia de la locura en la época clásica*. Fondo de Cultura Económica.

García Forcada, J. (2023). *Dinámicas de grupos*. Desclée de Brouwer.

Gil Rodríguez, F., León Pérez, J. M., Guil Bozal, R., Palacín Lois, M., et al. (2025). *Psicología de los grupos*. Pirámide.

- Gramsci, A. (2015). *Antología*. Akal.
- Hegel, G. W. F. (2019). *Fenomenología del espíritu*. Abada.
- Kusch, R. (1962). *Obras completas* (Tomo II: *América profunda*). Fundación Ross.
- Martí i Pérez, J. (1996). *El folklorismo: Uso y abuso de la tradición*. Roncal.
- Martínez Taboada Kutz, C., & Arnosó Martínez, A. (2024). *Psicología de los grupos: Esencia dinámica de la persona y de lo social*. McGraw-Hill.
- Mayorga, J. (2019). *Silencio: Razón del teatro*. La Uña Rota.
- Mead, M. (1998). *Cultura y compromiso: Estudio sobre la ruptura generacional* (3.ª ed.). Gedisa.
- Ordine, N. (2013). *La utilidad de lo inútil*. Acantilado.
- Ordine, N. (2017). *Clásicos para la vida: Una biblioteca universal*. Acantilado.
- Popper, K. (2020). *La sociedad abierta y sus enemigos*. Paidós.
- Said, E. (2019). *Cultura e imperialismo*. Debolsillo.
- Sánchez, J. (2022). *Psicología de los grupos: Teorías, procesos y aplicaciones*. McGraw-Hill.